

VIATA DE LICEU

se traieste o singura data!

'Nunta in cer'

de Mircea Eliade

Romanul "Nunta in cer", aparut in 1938 la Bucuresti, se inscrie in proza erosului si face parte din literatura interbelica, Mircea Eliade ilustrand, o data in plus, mitul iubirii si motivul cuplului ca tema unica a acestei scrieri. George Calinescu vorbea despre "gidismul" primelor romane ale lui Eliade, in sensul ca tinerii eroi se inalta deasupra inhibitiilor erotice, se revolta impotriva normelor morale impuse de societate. Indragostitii lui Mircea Eliade traiesc experiente-limita, stabilesc relatii profund umane in zona erotica, sunt expansivi si descatusati de prejudecati. 44377prb15enl3h

Romanul erotic "Nunta in cer" de Mircea Eliade ilustreaza mitul Androgenului, celebru in Grecia antica si simbolizeaza ideea unitatii primordiale a fapturii omenesti.

Cuvantul "androgen" vine de la grecescul "aner, andros", care inseamna "barbat" si de la grecescul "gyne:", insemnand "femeie", sensul intregului cuvânt fiind acela de "barbat-femeie" ca fiinta unica. Mitul Androgenului este o legenda mitologica straveche, care explica, alegoric, atractia erotica pe care o exercita - reciproc - barbatul si femeia.

Mircea Eliade ilustreaza in acest roman erosul si mitul Androgenului pentru a reface unitatea si plenitudinea finite umane prin comuniune erotica, dorind sa reconstituie unitatea primordiala a spiritului uman.

In aproape toate operele lui Mircea Eliade, mitul dragostei eterne si al cuplului predestinate sa se regaseasca, formeaza prezente constante, dar in romanele Maitreyi si rn377p4415ennl

Nunta in cer ele constituie insasi substanta lor narativa.

Semnificatia titlului

Iubirea perfecta inseamna predestinare, regasirea jumatatii pereche, refacerea fapturii primordiale unice (mitul Androgenului). Omul este dator sa caute marea iubire, sa se pregateasca pentru ea ca sa fie demn si capabil de a face fata exigentelor pe care I le impune. Comuniunea erotica este sinonima cu unirea deplina, desavarsita, in care se contopesc barbatul si femeia. Ca

ideal erotic, nunta vesnica este posibila numai in cer, unde sufletele se impletesc in eternitate: "noi nu suntem din lumea asta, nu ne putem impotrivi destinului care ne-a ales unul altuia pentru o astfel de nunta".

Romanul este o confesiune lucida, ca o ispasire a nefericirii celui ce a fost pedepsit de a ramane singur, avand o singura eroina feminina, Ileana, care intalneste doua versiuni erotice, concretizate prin cei doi barbati ce par a fi in opozitie ideatica, deoarece unul doreste sa obtina de la ea exact ceea ce respinsese celalalt. Fiecare dintre cei doi eroi isi povesteste experienta erotica celuiilalt.

Subiectul romanului este plasat in Bucurestiul de alta data, cadru des intalnit in opera literara a lui Eliade.

a) Prima cofesiune ii apartine lui Andrei Mavrodin(cap. I- IX) si permite descifrarea semnificatiilor mitice ale romanului ca si explicarea titlului.

Scriitor cunoscut si adulat in saloanele bucurestene pentru cartile sale (cu deosebire, pentru "*Tineretea Magdalenei*"- ultima aparitie), Mavrodin o cunoaste pe Ileana in casa unui arhitect, intr-o seara de 8 ianuarie, la opt - noua ani dupa despartirea ei de Hasnas.

Presimtita de Ileana inca din anii sederii in Germania, intalnirea cu Mavrodin constituie modalitatea de recuperare a statutului ei mitic: el este un Initiat, un Creator pe care ea il asteptase ca Euridice pe Orfeu, ca s-o salveze.

Mai tarziu, cand iubirea lor totala si acaparatoare il impiedica pe Mavrodin sa mai scrie, Ileana preia atributele orfice, incercand, prin cantec, sa-l intoarca la menirea lui; in acest punct, personajul se aseamana cu Leana (cantareata din nuvela "In curte la Dionis", mesagera a poetului amnezic Adrian). De altfel, in seara in care a cunoscut-o, Mavrodin a gasit-o pe Ileana langa pian.

In planul profan, viata comuna a cuplului cuprinde intamplari lipsite de importanta: un drum al lui Andrei la niste cunoscuti, in Moldova, o excursie la Predeal, mici vizite la priteni.

In tot acest timp, iubirea lor se amplifica, de parca barbatul si femeia s-ar fi cunoscut si s-ar fi indragostit intr-o alta viata, iar acum se intalneau dupa o lunga despartire ("...trupurile noastre s-au recunoscut, ca dupa o lunga, blestemata despartire").

In planul mitic, cei doi refac, prin iubire, fiinta perfecta a Androginului pe care Zeus o despicasa in doua, alcatuind barbatul si femeia: "Dar cel care a cunoscut, ca mine, desavarsita integrarea, unirea aceea de neinteles pentru experienta si mintea omeneasca, stie ca de la un anumit nivel viata nu mai are sfarsit, ca omul moare pentru ca e singur, e despartit, despikat in doua, dar ca printr-o mare imbratisare se regaseste pe sine intr-o fiinta cosmica, autonoma si eterna...".

În sufletul Ilenei, ceva rămasese totuși legat de pământ, de prima ei ipostază (profană); așa se face, că într-o dimineață, ea își exprimă dorința de a avea un copil.

Barbatului îi se pare însă că astfel își va pierde menirea sacră, de Creator și refuză:

„Noi suntem o pereche din această lume (...). Destinul nostru nu se împlineste aici pe pământ. Noi ne-am cunoscut numai în dragoste. Dragostea e raiul nostru, dragostea fără fruct”.

Dornic să rămână într-o nesfârșită „nuntă în cer”, Mavrodin se teme că iubirea lor „s-ar putea adultera dacă ar rodi aici, pe pământ”. Totuși, încearcă să-i fagaduiască o împlinire a dorinței ei, cândva, „când vom vedea că nu mai putem rămâne prea mult în cer”.

Înainte de Paste, Andrei și Ileana pleacă într-un sat de munte, pentru a-și petrece vacanța.

Acum, în noaptea prohodului și în Sămbăta Mare, Ileana trăiește la modul dramatic suferința morții lui Iisus, identificându-și durerea pentru moartea viitoare a propriului copil cu aceea a Sfintei Fecioare. Iubirea devine astfel o hierofanie, o revelație a sacrului.

În acest timp însă, barbatul începe „să cadă” „din cer”, reeditând mitul lui Lucifer: curând, când îndoilele privind trecutul dubios al Ilenei îl încoltesc, Mavrodin simte că „nici o amintire cerească nu mai rămâne pură, fermă” din iubirea lor, el însuși capătând atribute de „înger căzut”: „În acele momente infernale îmi judecam iubita, așa cum își judeca orice barbat întunecat femeia cu care s-a culcat o noapte”.

Nici excursia în Italia nu-l salvează de acest destin, din nunta lor „în cer” rămânând doar „betia această întunecată a <<căderii>>”.

În iarnă, după Crăciun, când Ileana se internează într-o clinică (pentru a scăpa de sarcină), Mavrodin re trăiește destinul lui Faust – omul care și-a vândut sufletul Diavolului și a cărui iubita (Margareta) își omorase copilul.

Peste puțin timp, Ileana dispare fără urmă (probabil, în moarte). Mavrodin încearcă să reînvie timpul iubirii, scriind un roman intitulat „Nunta în cer”, dar aceasta nu mai seamănă cu paradisul pierdut.

VIATA DE LICEU

se traieste o singura data!

b) A doua cofesiune ii apartine lui Hasnas(cap. X-XVI).

In 1917, in timpul primului razboi mondial, Barbu Hasnas(student roman in Franta, devenit ofiter in armata acestui stat) este trimis in Moldova, in cadrul misiunii militare franceze.

Prin aprilie, in timp ce calatorea cu trenul spre Iasi, Hasnas ocunoaste pe Lena, o tanara de cincisprezece ani, disperata din pricina unei intamplari oarecum banale: matusa care o insotea coborase intr-o gara sin u izbutise sa se intoarca la timp, lasandu-si nepoata singura.

Dintr-un impuls cavaleresc, Hasnas o ajuta sa coboare la destinatie, dand-o in grija unui prieten (funtionar in gara); pe urma, prins in vartejul vietii de zi cu zi, tanarul uita de aceasta intamplare.

Dupa razboi, acaparat de frenezia imbogatirii (care cuprinsese societatea romaneasca) si mostenitor al unei mari averi (ramasa de la unchiul sau), Hasnas devine un prosper om de afaceri si intra in lumea mondena a Capitalei.

Intr-o seara, prin 1924, in casa prietenei sale, Clody, Barbu Hasnas o reintalneste pe Lena, devenita acum o tanara frumoasa si sobra, pe care gazda o prezinta drept "*ultima fecioara din secolul XIX*". Obisnuit cu nonconformismul femeilor din lumea pe care o frecventa, Hasnas glumeste si cu Lena, dar se loveste de rezistenta inghetata si de duritatea conceptiilor ei conservatoare.

Nu peste multa vreme insa, in timp ce calatorea, cu trenul, spre Milano, tanarul ramane surprins vazand-o pe Lena (care ii va marturisi, mai tarziu, ca il urmase intentionat, deoarece se indragostise de el).

In termenii relatiei sacru - profan, Hasnas il reprezinta pe cel de-al doilea; din aceasta cauza, iubirea dintre el si Lena (nascuta ca urmare a unui ramasag, in spatial unei Venetii hibernale si triste), nu poate consona cu armonia cosmica, totul petrecandu-se la intamplare. Chiar si casatoria dintre cei doi (oficiata la Paris, in cadru restrans) este determinate tot de hazard, fara ca mirele sa se gandeasca prea mult.

Intorsi in tara si-n lumea mondena a Bucurestiului, cei doi incep sa se instraineze: orgoliosul sot se zbate intre, iubire nefericire si indoiala, in timp ce Lena traieste "caderea" din mit, in banalul cotidian: "*pierduse incetul cu incetul ceea ce era mister, spontaneitate, fantezie in faptura ei*". Asa trec trei

ani, timp in care cuplul socotit a fi perfect nu poate ajunge la implinire: *"Imi dadeam si eu seama uneori ca am fi putut trai cu adevarat fericiti, ca totul ne pregatise pentru asta, dar se intampla ceva, dincolo de noi si de dragostea noastra, care ne facea sa suferim sis a cautam suferinta"*.

In aceste conditii, dorinta lui Hasnas de a avea un copil este privita de Lena ca o hotarare accidentala, luata la intamplare si insuficient gandita.

Refuzul femeii starneste mania atroce a barbatului si cei doi ajung la divort.

Similitudini intre romanul lui Camil Petrescu, "Ultima noapte de dragoste, intaia noapte de razboi" si romanul lui Mircea Eliade "Nunta in cer":

- o prima similitudine ar fi cadrul ales de ambii romancieri si anume Bucurestiul de alta data, un cadru preferat de Mircea Eliade, un cadru perfect pentru reliefarea unei trasaturi importante a societatii bucurestene si anume mondenitatea; alegerea acestui spatiu de desfasurare a actiunii celor doua romane reprezinta si o caracteristica a modernismului: trecerea de la tema rurala la tema urbana;

- o alta asemanare ar fi introducerea temei razboiului si temei intelectualului, la Camil Petrescu acestea fiind mai evidente. Mircea Eliade creeaza doua personaje, unul scriitor cunoscut, iar celalalt student in Franta, mai apoi devenit ofiter in armata franceza, pe cand Camil Petrescu aduce un singur personaj mai intai un student la filozofie, un Kant in devenire, iar mai apoi sublocotenent pe frontul din Valea Prahovei;

- finalul fiecarui roman ilustreaza sfarsitul relatiilor dintre personajele odata indragostite. La Camil Petrescu barbatul, Stefan Gheorghidiu caruia totul ii este indiferent si este prea obosit ca sa se mai gandeasca la Ela pe care o da uitarii si ii lasa trecutul, iar la Mircea Eliade cei doi barbati, Andrei Mavrodin si Barbu Hasnas stau amandoi pe podet primul intrebandu-l pe cel de-al doilea "- Crezi ca Ileana mai traieste?" iar cel de-al doilea raspunzand foarte incet "- Nu. Nu mai traieste..."

"Acum vedem ca prin oglinda, in ghicitura,

atunci insa, fata catre fata; acum cunoastem

pe deplin..."

(Corinteni, I; 13, 12)

(Mircea Eliade a ales acest moto biblic pentru a-si exprima sugestiv ideologia prozei sale erotice.)

VIATA DE LICEU

se traieste o singura data!